

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO ZMIANY NR 5 STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY PRZYTYK**

WARSZAWA 2021

Nazwa opracowania:	Prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany nr 5 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk
Zleceniodawca:	Wójt Gminy Przytyk
Opracowujący:	Budplan Sp. z o.o. 04-327 Warszawa ul. Kordeckiego 20
Kierujący zespołem autorskim:	mgr inż. Izabela Bielowska
Zespół autorski:	Michał Uszyński mgr inż. Anna Beres inż. Monika Nasiłowska Michał Uszyński mgr inż. Aleksandra Kowalczyk mgr inż. Agata Grzelak inż. Kamil Suchożebski inż. Anna Wojtczuk

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	6
1.1	Podstawa formalno-prawna opracowania	6
1.2	Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie.....	7
2	Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami	8
2.1	Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania	8
2.2	Cele i zawartość dokumentu	9
2.3	Powiązania z innymi dokumentami.....	9
3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	11
4	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania	21
5	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	21
6	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	21
7	Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	11
7.1	Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów	11
7.2	Stan środowiska	13
7.3	Odporność środowiska na degradację i zdolności do regeneracji.. Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	
7.4	Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności	14
7.5	Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	14
7.6	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu	15
8	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	15
9	Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	16
9.1	Identyfikacja możliwych oddziaływań	16
9.2	Oddziaływanie na zdrowie ludzi	18
9.3	Oddziaływanie na wodę	18
9.4	Oddziaływanie na powietrze	19
9.5	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	19
9.6	Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	20
9.7	Oddziaływanie na krajobraz	20
9.8	Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną.....	20
9.9	Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	20

9.10 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody 21

10	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu	21
11	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.....	21
12	Akty prawne uwzględnione w opracowaniu	24
13	Materiały źródłowe.....	24
14	Oświadczenie autora prognozy	21

1 Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk sporządzanej w następstwie podjęcia uchwały Nr XXI.207.2021 Rady Gminy Przytyk z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 5 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk.

Teren objęty opracowaniem znajduje się we wschodniej części gminy Przytyk, przy drodze wojewódzkiej DW740 (na tym odcinku jest to ul. Radomska), która biegnie wzdłuż północnej granicy tego terenu. Od południa teren opracowania graniczy z drogą lokalną (ul. Leśną). Teren ten jest aktualnie niezabudowany, porośnięty roślinnością trawiastą.

Konieczność opracowania zmiany nr 5 studium wynika z potrzeby dostosowania warunków zagospodarowania terenu do obecnych potrzeb lokalnej społeczności.

Rysunek 1. Obszar opracowania na tle gminy Przytyk

źródło: granice administracyjne CODGiK

1.1 Podstawa formalno-prawna opracowania

Obowiązek sporządzania prognozy oddziaływania na środowisko wynika z art. 46 oraz art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza w myśl wyżej przywołanego art. 46 stanowi element strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt dokumentu:

1. Uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko;
2. Poddaje projekt wraz z prognozą opiniowaniu przez właściwe organy;

3. Zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko;
4. Bierze pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów oraz rozpatruje uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Projekt dokumentu, nie może zostać przyjęty (o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000.

1.2 Cel, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań na środowisko ustaleń zmiany studium, określenie rozwiązań eliminujących, ograniczających lub kompensujących negatywne oddziaływania na środowisko oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Zakres merytoryczny prognozy jest zgodny z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia ustalenia Zamawiającego, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Radomiu pismem z dnia 21 czerwca 2021 r. (znak: ZNS.4801.12.2021) oraz Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie, przy czym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska nie udzielił pisemnej odpowiedzi na pismo Zamawiającego o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, tym samym godząc się na zakres i szczegółowość zgodne z ww. ustawą.

Prognoza przedstawia wyniki analiz i ocen w formie opisowej.

W prognozie ocenia się stan i funkcjonowanie środowiska, odporność na degradację i zdolność do regeneracji wynikające z uwarunkowań określonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz tendencje do zmian przy braku realizacji ustaleń projektowanej zmiany studium. Rozpatrywane są także skutki realizacji ustaleń projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenów jest rozpatrywane pod kątem zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, skuteczności ochrony bioróżnorodności i właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania. Ocenia się również określone w projekcie zmiany studium warunki zagospodarowania przestrzennego, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, prawidłowości gospodarowania zasobami przyrody oraz ochrony gruntów rolnych i leśnych. Uwzględniane są ponadto zagrożenia dla środowiska i wpływ na zdrowie ludzi, skutki dla istniejących form ochrony przyrody i innych obszarów chronionych, zakres zmian w krajobrazie oraz możliwość rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko. W prognozie zawarte są, jeżeli zachodzi taka potrzeba, również propozycje innych rozwiązań w projekcie studium, sprzyjających ochronie środowiska.

Prognoza wykonana jest zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 1, 2 i 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko:

- zawiera informacje o zawartościach, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- zawiera informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania;
- zawiera informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie w języku niespecjalistycznym;
- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- określa, analizuje, ocenia stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym

oddziaływaniem na środowisko;

- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych;
- określa, analizuje i ocenia istniejące problemy ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu;
- przedstawia rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

2 Zawartość, główne cele projektowanego dokumentu oraz jego powiązania z innymi dokumentami

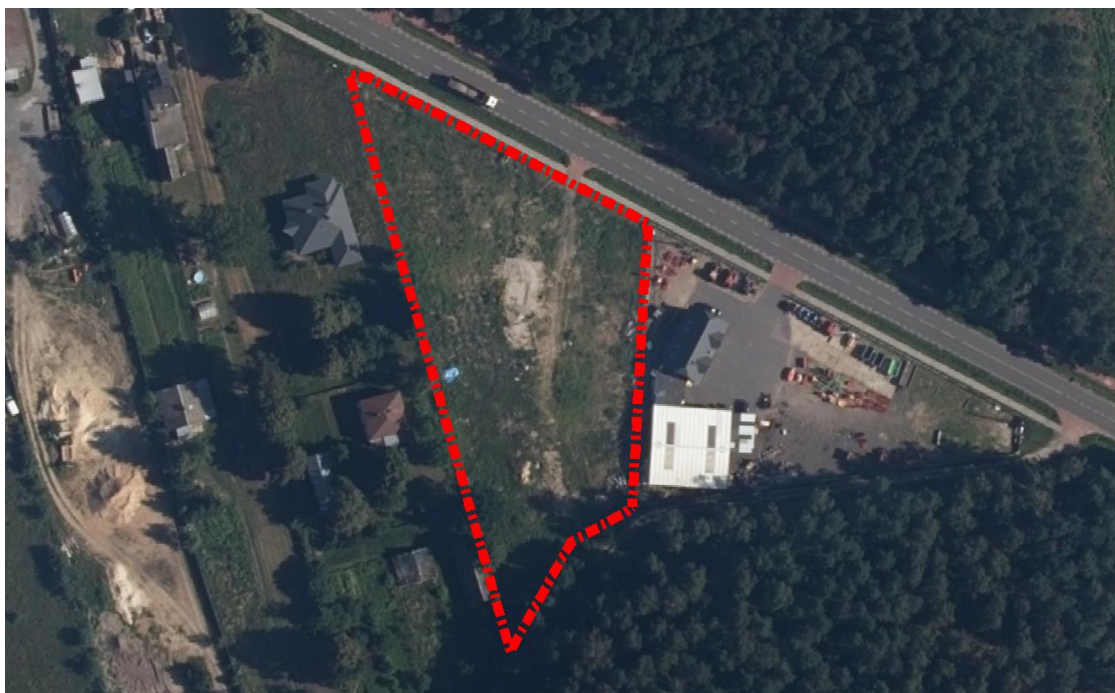
2.1 Charakterystyka i lokalizacja terenu opracowania

Gmina Przytyk położona jest w powiecie radomskim, w województwie mazowieckim. Jest gminą typowo wiejską z użytkami rolnymi stanowiącymi 77% ogólnej powierzchni. Dość dobre warunki glebowe i klimatyczne sprawiły, że rejon Radomia, w tym gmina Przytyk, nazywany jest „paprykowym zagłębieniem”.

Obszar objęty opracowaniem położony jest w miejscowości Przytyk, tuż przy jej wschodniej granicy, przy drodze wojewódzkiej nr 740. Jest to niezabudowany teren o powierzchni ok. 0,56 ha, porośnięty roślinnością trawiastą. Wcześniej na terenie tym znajdowały się budynki mieszkalne i gospodarcze, które zostały rozebrane, a także drzewa liściaste, które zostały wycięte.

Rysunek 2. Obszar opracowania

źródło: ortofotomapa

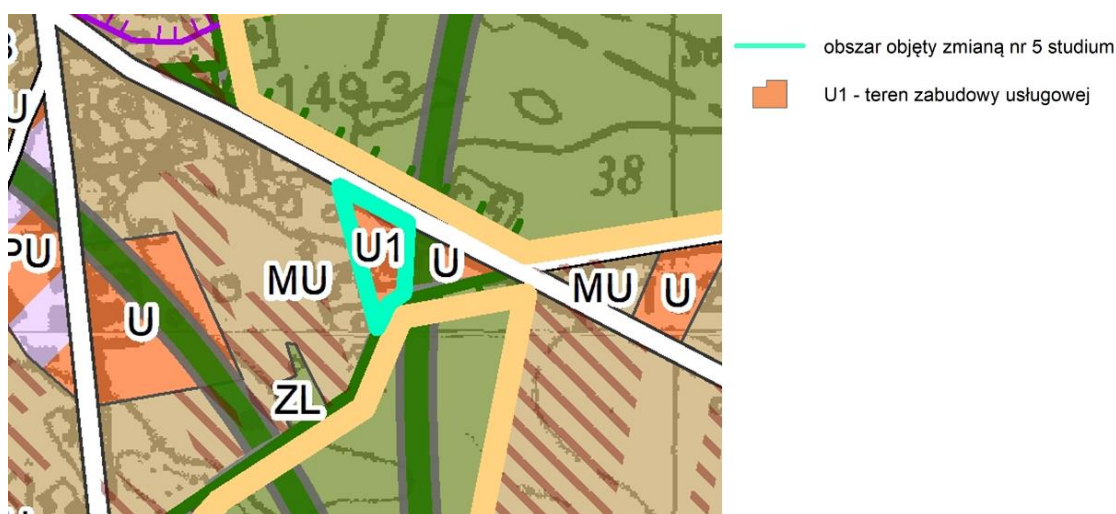
2.2 Cele i zawartość dokumentu

Konieczność sporządzenia zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk wynika z Uchwały Nr XXI.207.2021 Rady Gminy Przytyk z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk.

Opracowanie zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk pozwoli na dostosowanie polityki przestrzennej gminy, której wyrazem jest dokument studium, do obecnych potrzeb i wymagań mieszkańców gminy.

W związku z powyższym, w obszarze dotychczas przeznaczonym w studium pod funkcję MU – tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej, wyznaczono jednolite przeznaczenie U1 – teren zabudowy usługowej.

Rysunek 3. Obszar objęty zmianą nr 5 studium – kierunki zagospodarowania przestrzennego

Zmiana studium w zakresie tego obszaru pozwoli na późniejszą zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i w dalszej perspektywie dokonanie stosownych inwestycji.

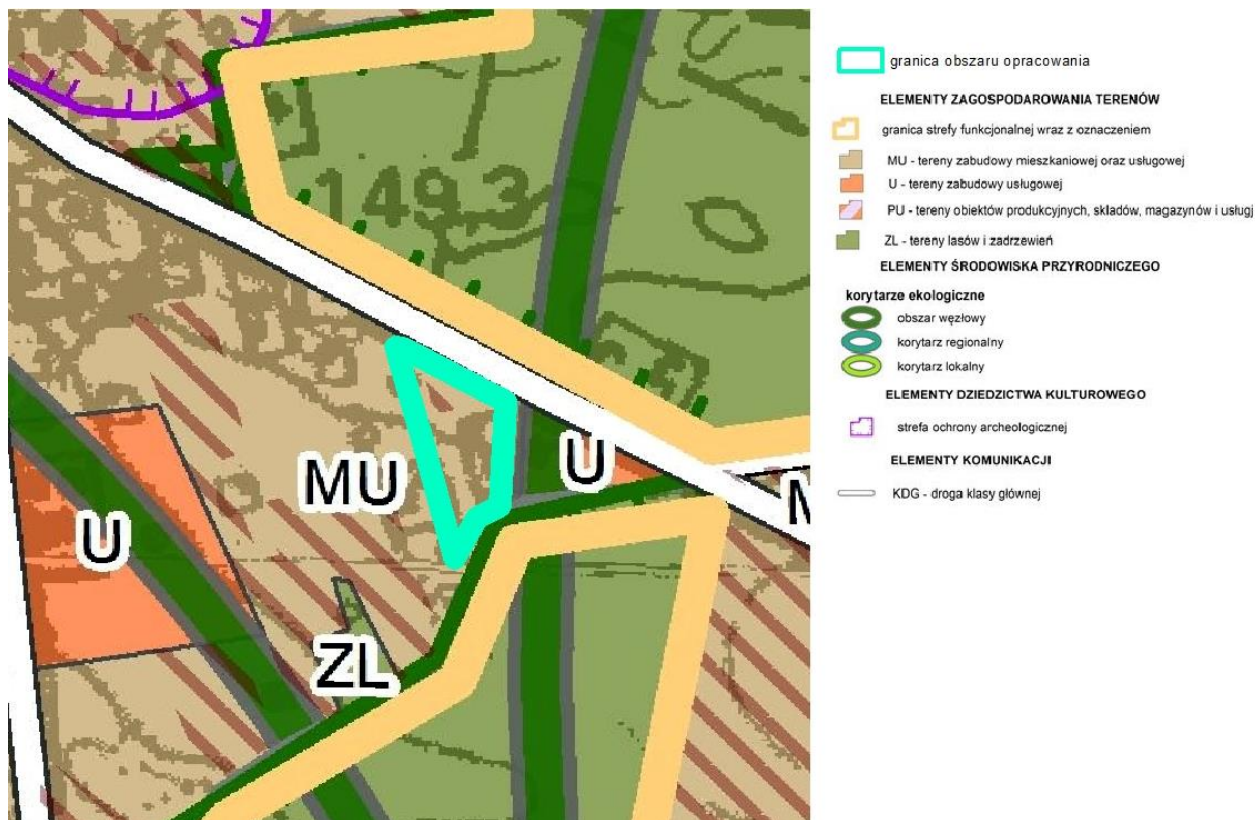
W obszarze opracowania, poza zabudowa usługową, w tym usługami społecznymi, dopuszcza się następujące przeznaczenie:

- nieuciążliwa produkcja związana z realizacją takich funkcji jak: cukiernia, lodziarnia, piekarnia itp.,
- stacje paliw z zapleczem usługowo-handlowym,
- lokale mieszkalne,
- obiekty służące organizacji imprez masowych,
- zieleni ogólnodostępna-urządzona z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo rekreacyjnych, placów zabaw, itp.,
- drogi, place, ciągi piesze, ciągi rowerowe, ciągi pieszo-jezdne,
- obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi.

2.3 Powiązania z innymi dokumentami

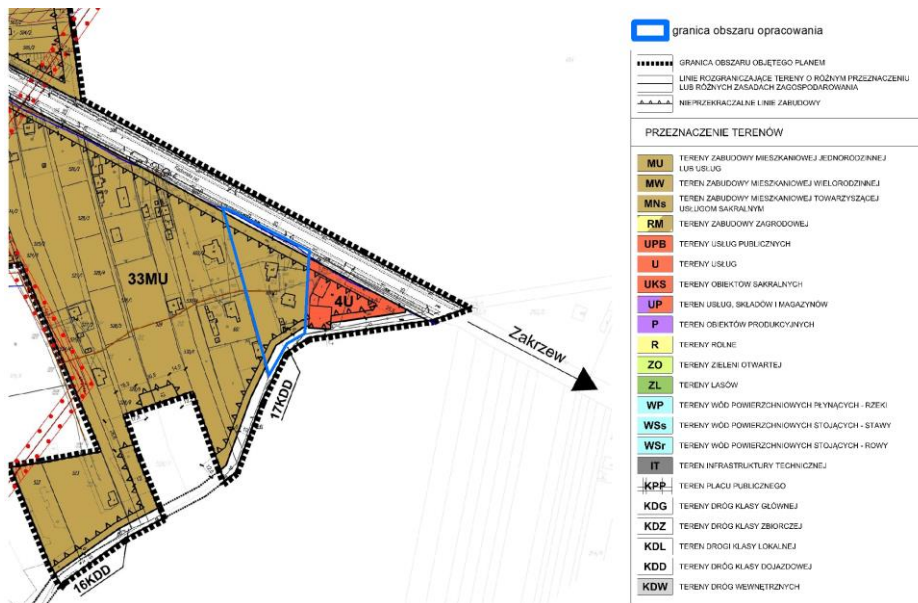
Dla obszaru opracowania obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk przyjęte uchwałą Nr XXVI.165.2016 Rady Gminy Przytyk z dnia 29 listopada 2016r., zmienione uchwałą Nr VI.44.2019 Rady Gminy Przytyk z dnia 29 marca 2019 r. oraz uchwałą Nr XI.96.2019 Rady Gminy Przytyk z dnia 30 grudnia 2019r., w którym dla obszaru objętego zmianą wyznaczono funkcję MU – tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej.

Rysunek 4. Wyrzys z obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dla obszaru opracowania obowiązuje również plan miejscowy przyjęty uchwałą Nr XXII.135.2016 Rady Gminy Przytyk z dnia 24 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obrębów geodezyjnych Przytyk, Podgajek Wschodni i Podgajek Zachodni w gminie Przytyk – część A, objęty rozstrzygnięciem nadzorczym LEX-I.4131.146.2016.JF Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 lipca 2016 r. oraz zmieniony uchwałą nr XXXIX.299.2018 Rady Gminy Przytyk z dnia 9 marca 2018r., w którym cały obszar przeznaczono pod MU – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej lub usług, przy czym zgodnie z uchwałą Nr XXI.206.2021 Rady Gminy Przytyk z dnia 29 marca 2021 r. w ww. mpzp dla tego terenu planowana jest zmiana przeznaczenia na usługi.

Rysunek 5. Wyrzys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Prognozę sporządzono na podstawie rozpoznania terenowego uwarunkowań ekofizjograficznych i walorów krajobrazowych, identyfikacji potencjalnych zagrożeń i uciążliwości. Analizowano dostępne opracowania planistyczne i dokumentacyjne na poziomie gminy, powiatu, województwa i kraju oraz oceny realizacji obowiązków prawnych i skuteczności rozwiązań chroniących środowisko przed nadmierną eksploatacją zasobów oraz wprowadzaniem zanieczyszczeń antropogenicznych do środowiska.

W prognozie w pierwszej kolejności zidentyfikowano ustalenia zmiany studium, które mogą oddziaływać na środowisko, a następnie poddano te ustalenia dalszej ocenie wpływu na poszczególne elementy środowiska (zdrowie ludzi, wody, powierzchnię ziemi, zasoby naturalne, ekosystemy i różnorodność biologiczną oraz obszary chronione).

4 Charakterystyka środowiska przyrodniczego obszaru objętego sporządzeniem zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

4.1 Uwarunkowania przyrodnicze i zagospodarowanie terenów

Położenie geograficzne, rzeźba terenu i geologia

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Kondrackiego gmina Przytyk, w tym obszar objęty opracowaniem, położona jest w przeważającej części w mezoregionie Równina Radomska, która jest równiną denudacyjną o zdegradowanej pokrywie utworów czwartorzędowych, pod którą występują warstwy jurajskie i kredowe. Równina Radomska dzieli się m.in. na Wysoczyznę Przytyka, która posiada charakter monotonnej zdenudowanej wysoczyzny morenowej płaskiej. Jej powierzchnia zbudowana jest z glin zwałowych, przykrytych w niektórych miejscach niezbyt grubą serią piasków wodnołodowcowych. Łagodna rzeźba terenu i warunki geologiczne na ogół nie stwarzają problemów dla rozwoju osadnictwa.

Obszar opracowania położony jest na tarasie nadzalewowym rzeki Radomki (3,0-5,0 m n. p. rzeki), zbudowanym z piasków i piasków ze żwirami rzecznych, wytworzonych na osadach rzecznych (fluwialnych i aluwialnych)¹.

Surowce mineralne

W granicach obszaru opracowania nie występują udokumentowane ani prognostyczne złoża surowców naturalnych.

Gleby

Ogólnie gmina Przytyk charakteryzuje się bardzo dobrymi glebami, jednak w obszarze objętym projektem planu występują słabe gleby, sklasyfikowane jako RVI.

Wody powierzchniowe

Cała gmina Przytyk położona jest w zlewni Radomki, która jest bezpośrednim dopływem Wisły. W granicach obszaru opracowania nie występują wody powierzchniowe.

W odniesieniu do jednolitych wód powierzchniowych (JCWP), obszar położony jest w zlewni Radomki od Szabasówki do Mlecznej (RW200019252599). Wskazano ją jako silnie zmienioną część wód, a stan wód określono jako zły.

Wody podziemne

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) to wydzielone szczególnie cenne i zasobne struktury wodonośne, wytypowane jako wymagające ochrony obszary, spełniające określone wymagania ilościowe

¹ Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000, arkusz 706 – Przytyk, PIG 2014

i jakościowe oraz stanowiące istotne w skali kraju rezerwuary dla zaopatrzenia ludności w wodę.

Obszar opracowania znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 405 Niecka Radomska. Zgodnie z *Dokumentacją hydrogeologiczną określającą warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 405 Niecka Radomska* opracowaną w 2011 r., w tym rejonie zasoby zbiornika są średnio wrażliwe na przenikanie zanieczyszczeń (czas pionowego przesączania do poziomu wodonośnego wynosi 5-25 lat) i wymagają podstawowej ochrony.

Warunki klimatu lokalnego

Pod względem klimatycznym obszar znajduje się w radomskiej dzielnicy klimatycznej charakteryzującej się korzystnymi warunkami klimatycznymi. Indywidualność tej dzielnicy zaznacza się w rozkładzie elementów termicznych. Jest to obszar wyraźnie cieplejszy w stosunku do terenów położonych na północ i na wschód.

Lokalne warunki klimatyczne są zależne od ukształtowania terenu, a także jego pokrycia. Obszar opracowania to teren otwarty o mało zróżnicowanej rzeźbie, ale zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie lasu. Zmniejsza to częstotliwość występowania przymrozków, wpływa również na wzrost wilgotności powietrza. Zwarte kompleksy leśne modyfikują także prędkość i kierunek wiatru.

W ostatnich kilkunastu latach zwraca się uwagę na wzrost intensywności ekstremalnych zjawisk klimatycznych (gwałtowne i intensywne opady, silne wiatry, gradobicia, tornada, susze, silne mrozy) oraz rozmiarów zniszczeń, jakie one wyrządzają, jest to jednak trend globalny związany z ocieplaniem klimatu. Przewiduje się zwiększenie liczby dni upalnych oraz częstsze i dłuższe susze, spowodowane dużym parowaniem, a także większe ryzyko powodzi spowodowane częstszymi i intensywniejszymi deszczami nawalnymi.

Fauna, flora i powiązania ekologiczne

Obszar objęty opracowaniem położony jest poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi w ramach ogólnopolskich i europejskich koncepcji (ECONET-PL, Natura2000, PAN).), należy jednak nadmienić, że dolina Radomki wraz z okolicznymi kompleksami leśnymi stanowi regionalny korytarz ekologiczny, który jest jednym z ogniw łączących węzłowy obszar świętokrzyski z Puszcza Kozienicką, również obszarem węzłowym, oraz dalej – z doliną środkowej Wisły.

Obszar opracowania porośnięty jest roślinnością trawiastą, ale od północy i południa sąsiaduje z terenami leśnymi. Są to fragmenty boru mieszanego świeżego, należące do obszaru węzłowego Przytyk, wyznaczonego w ramach projektu *Strategia rozwoju miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF)*².

Obszar węzłowy Przytyk obejmuje dolinę Radomki wraz z przyległymi ciekami wodnymi (m.in. Dobrzyca, Wiązownica) z występującą tam mozaiką zwartych lasów, zadrzewień i zakrzewień oraz jeden z większych w środkowej części doliny Radomki kompleks leśny Oblas. Tereny te zasługują na uwagę nie tylko ze względu na wysokie walory krajobrazowe, ale także na obecność mozaiki środowisk, jak i miejsce rozrodu cennych gatunków zwierząt uznanych za zagrożone i wymienionych m.in. w Dyrektywie Siedliskowej lub w Europejskiej i Polskiej czerwonej księdze zwierząt. W lasach w rejonie Przytyka stwierdzono występowanie leśnych gatunków ptaków takich jak myszołowy, dzięcioły duże, dzięcioły czarne, świergotki drzewne.

Formy ochrony przyrody na terenie gminy

Teren objęty opracowaniem nie leży w granicach obszarów chronionych, ani obszarów proponowanych do objęcia ochroną. Nie występują też na nim pomniki przyrody ani inne obiekty chronione.

² moduł środowiskowy stanowiący działanie nr 3 Strategii rozwoju Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego jest realizowany w ramach opracowań pn. „Sieć wielofunkcyjnych terenów otwartych systemu przyrodniczego (green belt)”

Rysunek 6. Obszary ochrony i kształtowania funkcji przyrodniczych

źródło: Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do SUIKZP gminy Przytyk, Budplan 2015

4.2 Stan środowiska

Powietrze atmosferyczne

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszenie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska oceny stanu powietrza dokonywane są w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny dokonuje się w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa mazowieckiego wydzielone zostały 4 strefy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza. Gmina Przytyk została zaliczona do strefy mazowieckiej.

Tabela 1. Wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń ze względu na ochronę zdrowia ludzi

źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za rok 2020, GIOŚ 2021

	symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM10	PM2,5	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
ze względu na ochronę zdrowia ludzi	A	A	A	A	C	A/C1	C	A	A	A	A	A/D2

Gdzie:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych;
- klasa C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe powiększone o margines

- tolerancji, w przypadku gdy ten margines jest określony;
- klasa C1 – stężenia PM_{2,5} przekraczają poziom dopuszczalny dla fazy II;
 - klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu przekraczały poziom celu długoterminowego.

W strefie mazowieckiej nie notuje się wielu przekroczeń stężeń substancji chemicznych, jednak przekroczenia pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu należą do najgroźniejszych.

Wody powierzchniowe

Jakość wód powierzchniowych zależy od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych. Chemizm wód determinują: budowa geologiczna zlewni, klimat, typ gleb występujących w sąsiedztwie cieku, a także urbanizacja, przemysłowanie i rolnictwo. Istotny wpływ na zanieczyszczenie wód ma ilość pobieranej wody oraz odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych i przemysłowych, a także ingerencja w budowę koryta rzeki.

Celem monitoringu wód powierzchniowych, zgodnie z art. 349 ust.1. pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych.

Oceny wód dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Obszar opracowania położony jest w granicach JCWP Radomka od Szabasówki do Mlecznej, która wykazuje słaby potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego, co w efekcie skutkuje klasyfikacją stanu JCWP jako zły³. Osiągnięcie celów środowiskowych dla tej JCWP (tj. dobrego stanu chemicznego i ekologicznego) jest zagrożone ze względu na brak możliwości technicznych. Przedłużono termin osiągnięcia celów środowiskowych do roku 2021⁴.

Jakość wód podziemnych

Podstawowymi kierunkami środowiskowymi w odniesieniu do jednolitych części wód podziemnych jest utrzymanie lub poprawa ich jakości w celu zachowania dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) są jednostkami hydrogeologicznymi. Zostały one wyodrębnione na podstawie systemów krążenia wód przypowierzchniowego poziomu wodonośnego.

Obszar opracowania położony jest w zasięgu JCWPd nr 87. Zgodnie z *Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (2016) wody JCWPd mają dobry stan ilościowy i jakościowy i nie są zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych.

4.3 Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym bioróżnorodności

Gmina Przytyk, mimo przekształceń środowiska przyrodniczego związanych z rolnictwem, urbanizacją oraz budową infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, posiada tereny szczególnie cenne przyrodniczo. Szczególnie cennymi obszarami są doliny rzeczne, przede wszystkim Radomki.

Obszar opracowania położony jest na obrzeżach obszaru zurbanizowanego. Sam jest zagospodarowany w niskim stopniu, porośnięty obecnie jedynie roślinnością trawiastą nie ma wyróżniających walorów przyrodniczych. Nie jest też w żaden sposób chroniony w aspekcie przyrodniczym.

4.4 Tendencje zmian środowiska przy braku realizacji ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dla obszaru opracowania obowiązuje *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk* przyjęte w 2016 r., częściowo zmienione w 2019 r. oraz *miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obrębów geodezyjnych Przytyk, Podgajek Wschodni i Podgajek Zachodni*

³ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu – tabela, GIOŚ

⁴ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, 2016

w gminie Przytyk – część A z 2016 r., objęty rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody Mazowieckiego z 2016 r. oraz częściowo zmieniony w 2018 r. W obowiązującym studium oraz planie miejscowym cały obszar przeznaczono pod MU – tereny zabudowy mieszkaniowej lub usług. Zagospodarowanie przedmiotowego terenu będzie następowało zgodnie z określoną w ww. dokumentach planistycznych funkcją, w związku z czym nie przewiduje się istotnych zmian środowiska w przypadku braku realizacji projektowanej zmiany studium.

4.5 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu

Zagrożenia naturalne

Do zagrożeń naturalnych zalicza się przede wszystkim powodzie i osuwanie mas ziemnych. Na terenie gminy Przytyk zagrożenie powodziowe stanowi rzeka Radomka, przy czym teren opracowania leży poza obszarami szczególnego zagrożenia ryzykiem powodziowym. Występujące na terenie gminy osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi także znajdują się poza granicami opracowania.

Niska emisja

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja antropogeniczna, w szczególności emisja z sektora bytowego oraz emisja komunikacyjna. Obszar opracowania położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 740, między zabudową mieszkaniową i usługową, jest więc bezpośrednio narażony na napływ zanieczyszczeń. Na samym terenie opracowania brak obecnie źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Gospodarka ściekowa

Obszar opracowania objęty jest siecią wodociągową oraz siecią kanalizacji sanitarnej, co jest bardzo korzystnym uwarunkowaniem z uwagi na zmniejszenie ryzyka zanieczyszczenia wód podziemnych nieczystościami bytowymi. Ścieki z rejonu obszaru opracowania są odprowadzane do oczyszczalni w Kolonii Zameczek.

Klimat akustyczny

Klimat akustyczny w gminie Przytyk kształtowany jest przede wszystkim przez ruch komunikacyjny, związany z funkcjonowaniem dróg wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. W przypadku terenu opracowania, głównym źródłem hałasu jest droga wojewódzka nr 740, biegnąca wzdłuż północnej granicy opracowania, która stanowi główne połączenie gminy Przytyk z Radomiem oraz z drogą ekspresową S7. Poza tym na omawianym obszarze nie stwierdza się innych istotnych źródeł hałasu.

5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia realizowanego dokumentu oraz sposobu w jaki te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Ochrona środowiska na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowana jest w Polsce między innymi poprzez wprowadzenie w życie odpowiednich aktów prawnych, w tym ustaw i rozporządzeń.

Projekt zmiany studium dotyczy niewielkiego w skali gminy terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym czy krajowym, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek np. gminy. Ogólnie studium uwzględnia cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu krajowym i międzynarodowym dotyczące głównie:

- utrzymania norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz odpowiednie rozporządzenie do niej – z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;

- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach; Program Ochrony Środowiska województwa mazowieckiego oraz Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego;
- lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, optymalizacji potrzeb transportowych, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii i zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Polityką ekologiczną państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do 2016, Dyrektywą 2014/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko oraz Konwencją z Espoo z 1991 r. o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 Prawo geologiczne i górnicze;
- ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej określonej w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r., Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej; Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- utrzymania norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ustalenia zmiany studium nie stoją w sprzeczności z realizacją wymienionych powyżej celów. Dzięki odpowiednim rozwiązaniom planistycznym możliwy jest rozwój gospodarczy z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju na terenie gminy.

6 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmioty obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W niniejszej prognozie ocenia się skutki, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu pod funkcje określone w projekcie zmiany studium, które mogą wpływać na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, wytwarzanie odpadów, wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, emitowanie hałasu i pól elektromagnetycznych oraz powodować ryzyko wystąpienia awarii.

Analogicznie ocenia się skutki wpływu realizacji ustaleń projektu zmiany studium na powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny.

6.1 Identyfikacja możliwych oddziaływań

Zmiana dokumentu wynika z potrzeby dostosowania warunków zagospodarowania terenu do obecnych potrzeb lokalnej społeczności. W tym celu w obszarze dotychczas przeznaczonym w studium pod funkcję MU – teren zabudowy mieszkaniowej oraz usług, wyznaczono jednolite przeznaczenie U1 – teren zabudowy usługowej.

Tabela 2. Kierunki przeznaczenia podstawowego i dopuszczalnego oraz wybrane standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu opracowania w obowiązującym studium i projekcie zmiany studium

obowiązujące studium	projektowana zmiana nr 5 studium
Podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, – zabudowa zagrodowa, – zabudowa usługowa, w tym m.in. handel, rzemiosło, usługi nieuciążliwe, – usługi społeczne, m.in. w zakresie usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia, kultu religijnego, kultury, pomocy społecznej, administracji. Dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – zabudowa związana z produkcją w gospodarstwach rolnych, hodowlanych wraz z zapleczem administracyjnym i socjalnym, – zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urzędzeń sportoworekreacyjnych, placów zabaw itp., – drogi, place, ciągi pieszo-jezdne, – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi. Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu: – dostosowanie formy nowych budowanych bądź przebudowywanych budynków do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie, z wyłączeniem obiektów dysharmonizujących z otoczeniem, – maksymalna wysokość zabudowy do 10 m dla zabudowy mieszkaniowej, do 12 m dla zabudowy usługowej, do 12 m dla budynków gospodarczych i inwentarskich, za wyjątkiem silosów, dla których maksymalna wysokość zostanie określona w planie miejscowym, zgodnie z wymogami technicznokonstrukcyjnymi i zasadami zachowania ładu przestrzennego, – maksymalna powierzchnia zabudowy - 40% działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej, 50% działki budowlanej dla zabudowy zagrodowej, 50% działki budowlanej dla zabudowy usługowej, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 40% działki budowlanej dla zabudowy mieszkaniowej, 30% działki budowlanej dla zabudowy zagrodowej i dla zabudowy usługowej, – zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych, – zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urzędzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.	Podstawowe kierunki przeznaczenia: – zabudowa usługowa, – usługi społeczne, m.in. w zakresie usług oświaty, sportu i rekreacji, ochrony zdrowia, kultu religijnego, kultury, pomocy społecznej, administracji. Dopuszczalne kierunki przeznaczenia: – nieuciążliwa produkcja związana z realizacją takich funkcji jak: cukiernia, lodziarnia, piekarnia itp., – stacje paliw z zapleczem usługowo-handlowym, – lokale mieszkalne, – obiekty służące organizacji imprez masowych, – zieleni ogólnodostępna-urządzonej z możliwością lokalizowania urzędzeń sportowo rekreacyjnych, placów zabaw, itp., – drogi, place, ciągi piesze, ciągi rowerowe, ciągi pieszo-jezdne, – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, parkingi. Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu: – dostosowanie formy nowych budowanych bądź przebudowywanych budynków do charakteru zabudowy zlokalizowanej w najbliższym sąsiedztwie, z wyłączeniem obiektów dysharmonizujących z otoczeniem, – wysokość zabudowy do 15 m, – maksymalna powierzchnia zabudowy - 65% działki budowlanej, – minimalna powierzchnia biologicznie czynna – 15% działki budowlanej, – zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych, – zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem: urzędzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Planowane przekształcenie terenu związane z wprowadzonymi do studium zmianami w porównaniu do zapisów obowiązującego studium nie będzie miało znaczącego wpływu na środowisko – jako podstawowy kierunek przeznaczenia zostanie zachowana zabudowa usługowa, a wyeliminowana zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Dodatkowo dopuszczone zostanie m.in. lokalizowanie stacji paliw z zapleczem usługowo-handlowym. Zmniejszona zostanie wartość minimalnej powierzchni biologicznie czynnej – z 30% na 15% powierzchni działki budowlanej, co będzie powodowało zwiększenie powierzchni bezodpływowych na tym terenie. Choć ustalenia projektu zmiany studium nie przesądzą o powstaniu na omawianym terenie zabudowy

usługowej (zostało to dopuszczone w obowiązującym studium), jest to obecnie teren niezabudowany, więc realizacja nowej zabudowy wiązać się będzie z produkcją ścieków, odpadów, emisją hałasu, czy niską emisją. Nie powinny być do jednak oddziaływania znaczne, powodujące przekroczenia norm w środowisku

6.2 Oddziaływanie na zdrowie ludzi

W rozumieniu przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska znaczące oddziaływanie na środowisko oznacza również znaczące oddziaływanie na zdrowie ludzi. O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne oraz dopuszczalne normy hałasu (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska.

Hałas

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej poziomu dopuszczalnego, a co najwyżej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego, gdy został on przekroczony.

Dopuszczalne poziomy hałasu są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Realizacja na obszarze opracowania zabudowy usługowej może przyczynić się do zwiększenia emisji hałasu, którego źródłem mogą być różnego rodzaju instalacje i maszyny, urządzenia wentylacyjne czy klimatyzacyjne, ale nadal oddziaływanie akustyczne na tereny sąsiednie musi zawierać się w normach dopuszczalnych prawem, a ewentualne przekroczenia powinny ograniczać się do granic tego terenu.

Ponadto lokalne i krótkotrwałe uciążliwości akustyczne mogą występować na terenie opracowania na etapie realizacji wszelkich inwestycji. Uciążliwości te wynikać będą przede wszystkim z hałasu generowanego przez wykorzystywane przy budowie maszyny czy ruch ciężkich pojazdów i będą ograniczone wyłącznie do okresu prac związanych z realizacją przedsięwzięcia.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska przez poważną awarię rozumie się *zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem*. O zaliczeniu zakładu do kategorii o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii decyduje Minister Rozwoju (Dz. U. z 2016 r., poz. 138).

Na terenie objętym opracowaniem obecnie nie ma zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii. Projekt zmiany studium nie stwarza możliwości lokalizacji tego typu przedsięwzięć na terenie opracowania. W ustaleniach zmiany studium bezpośrednio zakazano realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Zagrożenia naturalne

W granicach obszaru objętego projektem zmiany studium nie występują zagrożenia naturalne.

Pola elektromagnetyczne

Projekt zmiany studium nie wprowadza nowych funkcji skutkujących wytworzeniem pól elektromagnetycznych ani narażeniem ludzi na pole elektromagnetyczne.

6.3 Oddziaływanie na wodę

Tereny zurbanizowane mogą oddziaływać na wody podziemne i powierzchniowe poprzez zwiększoną produkcję ścieków (przy czym w przypadku terenu opracowania, ryzyko zanieczyszczenia wód podziemnych nieczystościami bytowymi znacząco maleje z uwagi na jego uzbrojenie w sieć wodno-kanalizacyjną) oraz poprzez zaburzenie naturalnego krążenia wód, kiedy wody opadowe i roztopowe, zamiast wnikać w grunt, są

zbierane z powierzchni nieprzepuszczalnych (dachów, placów, ulic) i odprowadzane bezpośrednio do wód powierzchniowych lub oczyszczalni. Z kolei nieoczyszczone wody z dróg i placów bezpośrednio odprowadzone do gruntu mogą również stanowić zagrożenie zanieczyszczeniem. Na terenie gminy Przytyk rolę kanalizacji deszczowej pełnią rowy odwadniające, funkcjonujące jako otwarte systemy kanalizacji deszczowej oraz rowy melioracyjne. Na pozostałym terenie gminy wody opadowe odprowadzane są do cieków wodnych albo wsiąkają w grunt.

6.4 Oddziaływanie na powietrze

Stan czystości powietrza w gminie Przytyk należy ocenić jako dobry, choć odnotowano przekroczenia stężeń pyłów zawieszonych i benzo(a)pirenu, które należą do najgroźniejszych. Odnosi się to do całej strefy mazowieckiej. Podstawowym źródłem zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza jest emisja antropogeniczna pochodząca głównie z sektora bytowego, tzw. emisja niska, i komunikacyjnego, w okolicy nie ma istotnych źródeł z działalności przemysłowej. Emisja niska pochodzi głównie z terenów zabudowy mieszkaniowej ogrzewanej indywidualnie, emitowane są głównie: SO₂, NO_x, CO, pyły zawieszone.

Ustalenia projektu zmiany studium dla omawianego obszaru nie przesądzą o powstawaniu zabudowy usługowej na tym terenie – dopuszczono taką zabudowę w obowiązującym studium, niemniej teren opracowania jest obecnie niezainwestowany, więc wprowadzenie jakiegokolwiek zabudowy będzie wiązać się m. in. z koniecznością ogrzewania budynków. Nie przewiduje się jednak znaczących emisji zanieczyszczeń do powietrza wskutek realizacji projektu zmiany studium.

Zapisy studium mówią, że ze względu na ochronę środowiska należy mieć na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, m.in. poprzez systematyczne rezygnowanie z węgla, jako źródła energii na rzecz rozwiązań ekologicznych, a także wycofanie z użytkowania kotłów i pieców węglowych o złym stanie technicznym i niskiej sprawności cieplnej. Proponowanym rozwiązaniem jest termomodernizacja budynków, a także popularyzacja energii ze źródeł odnawialnych (np. kolektorów słonecznych czy ogniw fotowoltaicznych).

6.5 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Do niekorzystnych przekształceń terenu opracowania dojść może podczas prowadzenia prac budowlanych. Przy lokalizacji nowych obiektów budowlanych dochodzi do przekształcenia powierzchniowej warstwy ziemi np. poprzez wykonywanie wykopów dla znajdujących się pod powierzchnią ziemi instalacji, czy celem wykonania fundamentów pod budynki. Opisywane oddziaływania będą nieznaczne, o charakterze bezpośrednim, długoterminowym i stałym. Wystąpią również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia prac budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.).

W trakcie realizacji ewentualnych prac budowlanych, może również dojść do zanieczyszczenia poprzez składowanie surowców i odpadów budowlanych. Potencjalnie mogą nastąpić lokalne zanieczyszczenia gruntu w wyniku spływu zanieczyszczonych wód opadowych z powierzchni drogowych.

Przeznaczenie terenu pod funkcje określone w projekcie zmiany studium nie wiąże się z zanieczyszczeniem gleby lub ziemi pod warunkiem prawidłowej gospodarki odpadami i ściekami.

Skażenia gleb

Do zanieczyszczenia gleb substancjami chemicznymi może dochodzić m.in. w wyniku punktowych emisji z dużych zakładów przemysłowych lub też w formie liniowej – wzdłuż intensywnie uczęszczanych szlaków komunikacyjnych.

W przypadku terenu opracowania istnieje możliwość wystąpienia lokalnego skażenia gleb i roślinności ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo drogi wojewódzkiej DW740. Intensywność potencjalnego skażenia zależy będzie od natężenia ruchu i ilości stosowanych środków służących do utrzymania dróg (np. soli).

Na terenach zabudowy usługowej studium dopuszcza lokalizację stacji paliw z zapleczem usługowo-handlowym - w przypadku realizacji inwestycji tego typu może dojść do skażenia gruntu np. na skutek wycieku

paliw płynnych, jednak zgodnie z przepisami odrębnymi⁵ stacje paliw płynnych powinny być wyposażone w instalacje kanalizacyjne i inne urządzenia zabezpieczające przed przenikaniem produktów naftowych do gruntu, wód powierzchniowych i wód gruntowych oraz w urządzenia do pomiaru i monitorowania stanu magazynowanych produktów naftowych, aby w razie ewentualnego wycieku, móc właściwie reagować. Ponadto stacje paliw płynnych powinny być wyposażone w instalacje wodociągowe, sanitarne i deszczowo-przemysłowe oraz urządzenia oczyszczające ścieki do poziomu określonego w przepisach dotyczących warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w przepisach dotyczących substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. W związku z powyższym, tego typu inwestycja nie powinna mieć negatywnego wpływu na stan powierzchni ziemi.

6.6 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W granicach projektu zmiany studium nie występują udokumentowane ani prognostyczne złoża surowców naturalnych, nie przewiduje się więc oddziaływania na zasoby geologiczne.

Obszar projektu zmiany studium położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, przy czym w tym rejonie zasoby zbiornika są średnio wrażliwe na przenikanie zanieczyszczeń i wymagają tylko podstawowej ochrony, nie przewiduje się więc oddziaływania na jego zasoby.

6.7 Oddziaływanie na krajobraz

Ustalenia projektu zmiany studium dla omawianego obszaru nie przesądzają o powstaniu zabudowy – zostało to ustalone w obowiązującym studium, ponieważ jednak teren ten jest obecnie niezainwestowany, realizacja ustaleń zmiany studium spowoduje pewne przekształcenia w krajobrazie w wyniku częściowego zajęcia tego terenu pod zabudowę. Warto jednak zauważyć, że obszar opracowania sąsiaduje z dwóch stron z terenami zabudowanymi (od zachodu z terenami mieszkaniowymi, od wschodu z terenem usług), zatem wprowadzenie na terenie opracowania zabudowań nie będzie istotnie wpływać na charakter otoczenia.

6.8 Wpływ na ekosystemy i różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczną można rozumieć jako stopień zachowania naturalnie występujących gatunków oraz zbiorowisk, a także ras zwierząt i form roślin. Różnorodność biologiczna występuje zatem na trzech poziomach organizacji przyrody: ekosystemowym, gatunkowym, genetycznym.

Ustalenia zmiany studium dla omawianego obszaru nie przesądzają o powstaniu zabudowy, niemniej ich realizacja spowoduje częściowe zajęcie terenu pod zabudowę, co będzie skutkowało zniszczeniem roślinności i zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej. Jednakże teren objęty opracowaniem nie charakteryzuje się wysoką bioróżnorodnością, obszar ten jest umiarkowanie wykorzystywany przez zwierzęta, nie jest kluczowym dla nich żerowiskiem ani miejscem rozrodu, nie przewiduje się zatem istotnych negatywnych oddziaływań na ekosystemy i różnorodność biologiczną wynikających z projektu zmiany studium.

6.9 Oddziaływanie na klimat i adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z ratyfikowaną przez Polskę Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu należy dążyć do wprowadzania działań prowadzących do zapobiegania niebezpiecznej antropogenicznej ingerencji w system klimatyczny. Problematyka zmian klimatu w dokumentach realizowanych na szczeblu krajowym została zawarta w opracowaniu *Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*. Jako cel główny wskazano zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmiany klimatu.

⁵ rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2014r., poz. 1853 ze zm.)

W związku z realizacją ustaleń zmiany studium nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat. Ocena działań adaptacyjnych przestrzeni, gospodarki i środowiska do możliwych zmian klimatycznych jest utrudniona, ponieważ projekt zmiany studium dotyczy niewielkiego w skali gminy terenu, niemożliwe jest więc przeprowadzenie analizy zgodności z celami, które z zasady odnoszą się do polityki przestrzennej dla większych jednostek. Niemniej ogólnie studium uwzględnia cele adaptacyjne m.in. poprzez zmniejszenie emisyjności gospodarki – w studium wskazuje się konieczność popularyzacji pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych.

6.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Na obszarze objętym zmianą studium nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków, nie ma także innych obiektów zabytkowych ani stanowisk archeologicznych.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń zmiany studium na zabytki, dziedzictwo kulturowe oraz dobra kultury współczesnej.

6.11 Oddziaływanie na obszary Natura 2000 i inne obszary chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody

Na terenie objętym opracowaniem nie występują obszary i obiekty chronione. Nie przewiduje się, aby ustalenia zmiany studium w zakresie tego terenu mogły oddziaływać na obszary chronione ze względu na odległe położenie i niewielkie oddziaływanie ustaleń zmiany studium.

7 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Podstawowe problemy z zakresu ochrony środowiska w zmienianym studium zostały rozwiązane w sposób prawidłowy. Zmiana studium dotyczy niewielkiego obszaru a planowane przeznaczenie nie będzie w istotny, negatywny sposób oddziaływało na środowisko, nie przewiduje się wskazywania ww. działań.

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Zmiana studium nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie.

8 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Realizacja ustaleń projektu zmiany studium nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, nie wskazuje się działań alternatywnych.

9 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Analiza skutków realizacji zapisów projektu zmiany studium będzie prowadzona przez Radę Gminy Przytyk. Z uwagi na brak zidentyfikowanych istotnych zagrożeń dla środowiska i życia ludzi wynikających z realizacji ustaleń zmiany studium, sugeruje się objąć kontrolą przede wszystkim zgodność powstałego na podstawie zmiany studium miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji w stosunku do ustaleń zmiany nr 5 studium.

Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki będą prezentowane w corocznych raportach publikowanych w formie ogólnodostępnych publikacji. Systematyczny monitoring podstawowych elementów środowiska tj. powietrza, gleb, wód powierzchniowych i podziemnych pozwoli ocenić tendencje zmian środowiska oraz kierunki jego ochrony.

10 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Realizacja ustaleń projektu zmiany studium nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.

11 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do zmiany nr 5 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk sporządzanej w następstwie podjęcia uchwały Nr XXI.207.2021 Rady Gminy Przytyk z dnia 29 marca 2021 r.

Obszar objęty zmianą nr 5 studium ma powierzchnię ok. 0,56 ha i położony jest w miejscowości Przytyk, przy jej wschodniej granicy. Jest to obszar niezagospodarowany, porośnięty roślinnością trawiastą. Wzdłuż północnej granicy terenu opracowania biegnie droga wojewódzka nr 740, prowadząca m.in. do Radomia i drogi ekspresowej S7.

Zmiana dokumentu wynika z potrzeby dostosowania warunków zagospodarowania terenu do obecnych potrzeb lokalnej społeczności. W tym celu w obszarze dotychczas przeznaczonym w studium pod funkcję MU – tereny zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej, wyznaczono jednolite przeznaczenie U1 – teren zabudowy usługowej.

W obszarze U1 podstawowym sposobem zagospodarowania będą tereny usługowe (powierzchnia biologicznie czynna ma stanowić minimum 15% powierzchni działki budowlanej), przy czym dopuszcza się także lokale mieszkalne, zieleń ogólnodostępną, stacje paliw z zapleczem usługowo-handlowym, drogi i place oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz parkingi.

Planowane przekształcenie terenu związane z wprowadzonymi do studium zmianami będzie miało niski wpływ na środowisko - przeobrażenie terenu w stosunku do zapisów obowiązującego studium będzie niewielkie, ale z uwagi na to, że teren ten jest obecnie niezabudowany, jego ewentualna zabudowa będzie wiązać się z pewnymi obciążeniami środowiska np. emisją hałasu, zanieczyszczeń do powietrza, czy produkcją ścieków i odpadów. Nie powinny być do jednak oddziaływania znaczne, powodujące przekroczenia norm w środowisku.

Realizacja zabudowy zgodnie z zapisami zmiany studium i zgodnie z przepisami odrębnymi nie będzie stanowiła istotnego oddziaływania.

Ponadto analizy dokonane w prognozie wykazały:

- Monitoring skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń zmiany studium prowadzić będzie Rada Gminy Przytyk. Wskazane jest dokonywanie kontroli zgodności powstałego na podstawie zmiany studium miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji z ustaleniami zmiany nr 5 studium. Stan środowiska będzie również monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.
- Realizacja ustaleń zmiany studium nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko.
- Realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie oddziaływała na obszary Natura 2000, które nie znajdują się w granicach opracowania ani w bliskim sąsiedztwie, w związku z czym nie przewiduje się rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.
- Realizacja ustaleń zmiany studium nie będzie w istotny sposób oddziaływała na środowisko, nie wskazuje się działań alternatywnych.

12 Oświadczenie autora prognozy

Warszawa, dnia 12 listopada 2021 r.

O Ś W I A D C Z E N I E A U T O R A P R O G N O Z Y

W związku z 74a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 283 ze zm.)

o ś w i a d c z a m

że jako kierownik zespołu autorów *Prognozy oddziaływania na środowisko do zmiany nr 5 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Przytyk* spełniam warunki określone przez wyżej przywołany artykuł, tj.:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Mabyle Bielouska

13 Akty prawne uwzględnione w opracowaniu

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021, poz. 247 t.j. ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020, poz. 1219 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020, poz. 55 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2021, poz. 741 ze zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020, poz. 1064 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2021, poz. 624 t.j. ze zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2020, poz. 1463),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021, poz. 779 ze zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017, poz. 1161),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021, poz. 710 t.j.),
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020, poz. 2028 t.j. ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021, poz. 888),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz.U. z 2002, nr 155, poz. 1298),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016, poz. 1395),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021, poz. 845 ze zm.),
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 roku w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012, poz. 914),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016, poz. 1911),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016, poz. 138),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003, nr 5, poz. 58 ze zm.);
- Dyrektywa 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa,
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory.

14 Materiały źródłowe

Opracowanie wykonano na m.in. podstawie następujących materiałów:

1. Gmina Przytyk. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, Budplan, 2015;
2. Dokumentacja hydrogeologiczna określająca warunki hydrogeologiczne w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 405 Niecka Radomska; 2011
3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Przytyk na lata 2015–2020, 2015;
4. Program ochrony środowiska dla gminy Przytyk na lata 2012–2015 z uwzględnieniem lat 2016–2019, 2012;
5. Strategia rozwoju Miejskiego Radomskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), AGERON Polska 2015;
6. Sieć wielofunkcyjnych terenów otwartych systemu przyrodniczego (green belt), Pracownia badań Ekologicznych Natura 2014;
7. Raport oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięcia pod nazwą *Projekt budowy stacji paliw wraz z dostosowaniem do standardy uproszczonego S.C. 2.0. na działkach nr ewid. 1075/3 oraz 1076/2 w miejscowości Zdziłowice Drugie*, Skubik-Art. 2018.

Materiały kartograficzne oraz warstwy tematyczne GIS (shp):

1. Mapa geologiczna Polski. Skala 1: 50 000. Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa; Arkusze z objaśnieniami – 706 Przytyk;
2. Mapa Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET. Liro A. IUCN, Warszawa, 1995;
3. Przeglądowa mapa osuwisk i obszarów predysponowanych do występowania ruchów masowych w części pozakarpackiej województwa mazowieckiego;
4. Warstwy tematyczne Nadleśnictwa Radom – lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, lasy ochronne, typy siedliskowe lasów;
5. Warstwy tematyczne IBS PAN w Białowieży – sieć korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000 wg koncepcji Jędrzejewskiego;
6. Warstwy tematyczne CBDG:
 - Hydrogeologia – Główny Zbiorniki Wód Podziemnych,
 - Hydrogeologia – Jednolite Części Wód Podziemnych,
 - MIDAS – obszary górnicze,
 - MIDAS – tereny górnicze,
 - MIDAS – złoża kopalin,
 - Środowisko – regiony fizyczno-geograficzne Polski (J. Kondracki 2002).

Witryny internetowe:

1. <http://przytyk-e-mapa.net/> - Urząd Gminy Przytyk - System Informacji Przestrzennej
2. <http://gios.gov.pl/> - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - wyniki badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;
3. <http://warszawa.rdos.gov.pl/> - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie – rejestry form ochrony przyrody;
4. <http://geologia.pgi.gov.pl/> - Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy – mapy interaktywne.